

Utvärdering och uppföljning av resursfördelnings-system inom särskilt boende 2021

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden beslutade i budget 2021 att införa ett nytt system för fördelning av budgetmedel inom särskilt boende. Förändringen påverkade både egen regi och externa utförare.

Syftet med förändringen var att det fanns ett behov av en modell som var lättare att förstå och mer förutsägbar för verksamheten.

Ett krav på en ny modell, som inte fanns tidigare, var att det skulle finnas incitament för verksamheten att arbeta för att uppnå brukarnas individuella mål.

En ny modell skulle leda till mindre administration och dubbelarbete, för myndigheten, verksamheten och ekonomiadministrationen.

Förändringen skulle inte innebära en besparing för verksamheten, och samma resurser som var avsatta totalt för särskilt boende skulle finnas kvar.

Vid nämndens beslut om införandet, kommenterades att det kommer finnas behov att justera modellen under året (2021) för icke önskade effekter och modellens utformning skulle därför ses som preliminär avseende, nivåer, ersättning per dygn och tidsintervall för insatstiden.

Uppföljning av modellen har genomförts under två heldagar med samtliga egenregi chefer, verksamhetschef, ekonomer och strateger. Även synpunkter från externa utförare har hämtats in via e-post.

Samtliga medverkande från egenregi är genomgående positiva till förändringen men att det finns utrymme till förbättringar och då huvudsakligen när det gäller hur stor ersättningen är och hur den fördelas genom den fasta ersättningen. Även externa utförare uttrycker sig positiva till förändringen då mindre tid går åt till att diskutera pengar och mer fokus på brukaren istället. Det som behöver förbättras till externa utförare är det underlag som de får betalt utifrån behöver bli tydligare.

2021-08-03

Diarienummer

VOO 2021/0195

Förvaltningen föreslår att den fasta ersättningen ska ändras och att ändringen gäller från och med den 1 oktober 2021. Förvaltningen föreslår inga andra förändringar av modellen i nuläget.

Beslutsunderlag

Vård- och omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-04-07.

Barnets bästa

Under verksamhetsåret har hänsyn tagits för att ge stöd, service och omvårdnad till barn som finns i verksamheten.

Konsekvenser för personer med funktionsnedsättning

Förslaget berör inte personer på individnivå och det berör enbart ett fåtal personer som är under 65 år på särskilt boende.

Ärendet

Vård- och omsorgsnämnden tog i budget inför 2021, beslut att införa ett nytt system för fördelning av budgetmedel inom särskilt boende. Förändringen påverkar både egna och externa utförare.

Syftet med förändringen var att det fanns ett behov av en modell som var lättare att förstå och som är mer förutsägbar för verksamheten än tidigare modell.

Ett av kraven på den nya modellen och som inte fanns på den tidigare, var att det skulle finnas incitament för verksamheten att arbeta för att uppnå brukarnas individuella mål.

Den nya modellen skulle också leda till mindre administration och dubbelarbete för myndigheten, verksamheten och ekonomiadministrationen.

Förändringen skulle inte innebära en besparing i verksamhet utan samma resurser som var avsatt totalt för särskilt boende skulle finnas kvar.

Uppföljning av modellen har genomförts under två heldagar med samtliga egenregi-chefer, verksamhetschef, ekonomer och strateger. Även synpunkter från externa utförare har hämtats in.

Inga synpunkter har kommit fram när det gäller den rörliga ersättningen.

2021-08-03

Diarienummer

VOO 2021/0195

Allmänt

Flera faktorer har försvårat införandet under våren.

De särskilda boendena i egenregi har under vintern och våren bl.a. arbetat med

- att förändra scheman för att bl.a. eliminera delade turer,
- undvika smittspridning av covid-19 genom att ha en beredskap av personal och färre timanställda, samt
- att det under hela våren fram till sommaren varit låg beläggning på de särskilda boendena. Detta har lett till lägre ersättning och då haft som följd personalresurserna ska anpassas till ersättningen. Det är svårt att få kostnadseffektivitet i bemanningen om de tomma lägenheterna är spridda över flera avdelningar samt att ersättningsmodellen baseras på en beläggning på 96-98%.

Beskrivning av modellen.

Ersättningen är uppdelad i två delar, en **fast ersättning** och en **rörlig ersättning**. En målsättning med modellen var att ca 60-70 % skulle vara fast och ca 30-40 % rörlig ersättning.

Den fasta ersättning baseras på hur många lägenheter det finns på det särskilda boendet. Ersättning utgår oavsett hur många lägenheter som är belagda. Den andra delen som är rörlig, utgår ifrån varje brukares behov som bor på det särskilda boendet. Beräkningsdag för ersättningen är den 20:e i månaden. Det finns tre olika ersättningsnivåer för den rörliga ersättningen som beräknas utifrån de insatser (IBIC¹) som brukaren har enligt biståndsbeslutet. Det var en målsättning i det nya systemet att ca 5-10% av brukarna är i lägsta behovsnivån 1, ca 80 % är i nivå 2 och 5-10 % är i den högsta behovsnivån, nivå 3.

För att tydliggöra vilka brukaren som placeras i nivå 3, infördes 4 nya insatser i IBIC och dessa har succesivt införts under året i takt med att myndigheten följt upp de individuella biståndsbesluten. Fram till och med sista juli hade 45,9 % av alla biståndsbeslut följts upp på särskilt boende och 48 brukare har fått de nya insatserna. Fram till årets slut bedöms att ca 96 brukare kommer få de nya insatserna. Det innebär att ca 12 % av brukarna kommer att ligga i nivå 3 vid årets slut, vilket är nära målsättningen vid införandet. Förvaltning föreslår inga förändringar av den rörliga ersättningen i nuläget.

¹ IBIC: Individens Behov I Centrum - Ett arbetssätt som används i socialtjänsten för att beskriva resurser, behov och mål för personer med funktionsnedsättning

2021-08-03

Diarienummer

VOO 2021/0195

Den fasta ersättningen har baserats på,

- hur många lägenheter en ”avdelning”² har och om
- inriktningen varit demens eller somatisk.

Resultatet av uppföljningen av den fasta ersättningen pekar åt att det inte har någon betydelse om inriktningen är demens eller somatisk när det gäller den fasta ersättningen. Den fasta ersättningen kan ses som ett sett att finansiera en grundbemanning som behövs oavsett omvårdnadsbehov eller beläggning. Som modellen fungerar idag, ger den inte samma förutsättningar för enheterna³ att få en budget i balans, då enheter med platser inom somatik genererar lägre ersättning än demensplatser.

Det som är av betydelse är **hur många** lägenheter en ”avdelning” har och förvaltningens förslag är att ändra fördelningskriteriet och att samma fasta ersättning utgå oavsett om inriktningen är demens eller somatisk. Det är den rörliga ersättningen som ska fånga det högre omvårdnadsbehov som kan uppstå om en brukare har demensproblematik eller har andra behov som kräver extra personalresurser.

I tabellerna nedan framgår nuvarande ersättning och förslag till ny.

Nuvarande modell

Fast ersättning baserad på antal lägenheter och inriktning.			
Nivå	Inriktning	Antal lägenheter per avdelning	Fast ersättning per dygn kr per lägenhet
1	Somatisk	10 till 14 lgh	925 kr
2	Somatisk	8 till 9 lgh	1 129 kr
3	Somatisk	6 till 7 lgh	1 444 kr
4	Demens	10 till 14 lgh	1 129 kr
5	Demens	8 till 9 lgh	1 444 kr
6	Demens	6 till 7 lgh	1 849 kr

Förslag till ny modell från 1 oktober 2021

Fast ersättning baserad på antal lägenheter			
Nivå	Inriktning	Antal lägenheter per avdelning	Fast ersättning per dygn kr per lägenhet
1	-	14 lgh	950 kr
2	-	11 till 13 lgh	1 120 kr
3	-	10 lgh	1 200 kr
4	-	8 till 9 lgh	1 340 kr
5	-	7 lgh	1 450 kr
6	-	6 lgh	1 500 kr

² En avdelning är en del av ett särskilt boende, ofta en del av huskroppen vanligtvis med 8-10 lägenheter.

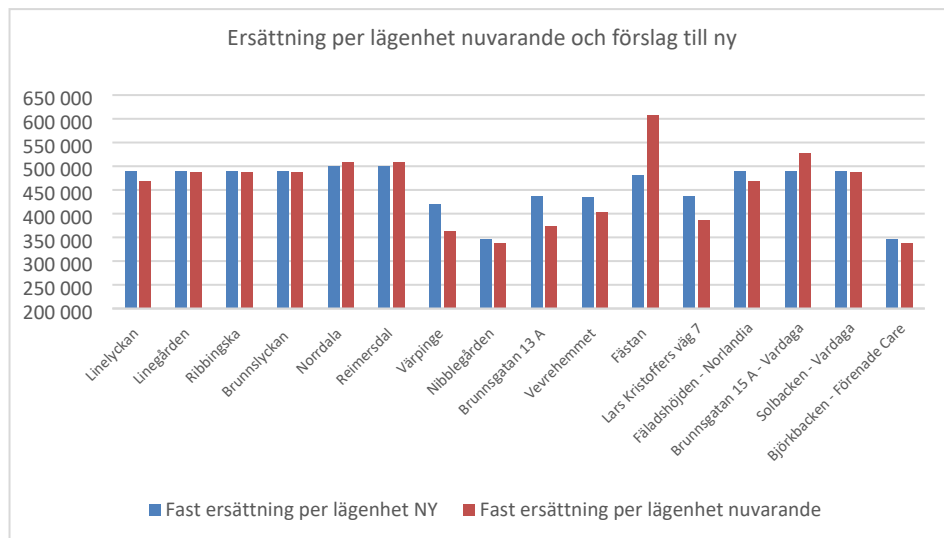
³ En enhet är den organisatoriska benämningen på ett särskilt boende där det finns en utsedd enhetschef, personal och flera lägenheter.

2021-08-03

Diarienummer

VOO 2021/0195

Diagrammet nedan visar ersättning per lägenhet jämfört med ny och tidigare ersättning. Den stora skillnaden är enheter som har många lägenheter med demensinriktning som får lägre ersättning och de med somatisk inriktning högre. Flertalet enheter påverkas på något sätt men efter förändringen är de mindre skillnad mellan olika enheter. I egen regi har ersättningen stämts av mot nuvarande under- eller överskott, personalnyckeltal och beläggning för att bedöma hur ersättningen har träffat behovet av resurser.

Inför budget 2022 eller under 2022 bör den rörliga ersättningen ses över för att se om den ger en ersättning som möjliggör för verksamheten att bemanna utifrån brukarens behov. De fyra nytillkomna insatserna bör då också utvärderas för att se om ytterligare justeringar behövs.

Samtliga medverkande från egenregi är genomgående positiva till förändringen men att det finns utrymme till förbättringar och då huvudsakligen när det gäller hur hög ersättningen är och hur den fördelas genom den fasta ersättningen.

En positiv effekt av det nya systemet är att tidigare lade cheferna mycket tid på att prata om brukarnas insatser i pengar, till att nu prata om brukarnas behov av omvårdnadsinsatser.

När myndigheten inte längre jobbar med två system för att bedöma behov (dels det tidigare systemet för behovsbedömning av resurser och dels den vanligt biståndsbedömningen IBIC) så har arbetstid frigjorts för att arbeta exempelvis mer med uppföljningar.

I och med att det är lättare att förutse ersättningen då 60-70% är fast uppger enhetscheferna att det är lättare att lägga långsiktiga scheman och då också bättre koll på ekonomin. Tidigare när en lägenhet blev tom,

2021-08-03

Diarienummer

VOO 2021/0195

försvann hela ersättningen vilken kunde motsvara ersättning för 1-1,5 heltidstjänster vilket egentligen inte var möjligt att dra ner då schema vanligtvis ligger fast under 6-12 veckor.

Under året har premieersättningsmodellen när brukaren individuella mål uppfyllts inte kommit igång. Ambitionen är att detta implementeras skarpt från och med 2022.

Brunnsgatan 11 (Mårtenslund) är färdigrenoverat och är klart för inflyttning från och med den 13 september. Nibblegården kommer att stänga under oktober 2021 för renovering för att öppna som korttid under 2022 eller 2023. Nibblegården har 28 lägenheter och Brunnsgatan 11 har 40. Brunnsgatan 11, består av 4 avdelningar a`10 lägenheter vara en avdelning kommer att användas för växelvård.

Brunnsgatan 11:s växelvårdsplatser föreslår vara anslagsfinansierade med samma fasta ersättning som för särskilt boende med avdelningar med 10 lägenheter samt rörlig ersättning enligt nivå 2.

Uppföljning av den rörliga ersättningen

Förvaltningen ser ingen anledning att nu nuläget följa upp den rörliga ersättningen. Anledning är att de nya insatser som infördes från 1 januari inte har slagit genom i behovsbedömningen än. Under året har det varit låg beläggning i särskilt boende och detta påverkar den rörliga ersättningen. Målet är en beläggning på ca 97-98 % för att effektivt kunna driva verksamheten ur framförallt ett ekonomiskt perspektiv.

Nedan tabell visar beläggning per månad och enhet från januari till och med juli.

Beläggning den 20:e i månaden, januari till juli

Särskilt boende	Antal lgh	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	juni	juli
Brunnsgatan 13A	40	98%	88%	93%	98%	95%	98%	100%
Brunnslyckan	48	92%	98%	100%	98%	96%	90%	100%
Fästan	50	96%	94%	98%	96%	96%	92%	92%
Lars Kristoffers väg	30	87%	90%	87%	77%	87%	90%	100%
Linegården	48	73%	92%	94%	98%	98%	98%	100%
Linelyckan	48	90%	88%	85%	88%	92%	94%	98%
Nibblegården	28	96%	96%	96%	96%	93%	100%	100%
Norrdala	46	94%	91%	91%	87%	80%	78%	78%
Papegojelyckan	48	79%	71%	77%	81%	92%	92%	92%
Reimersdal	46	94%	89%	93%	91%	87%	98%	93%
Ribbingska	48	98%	96%	92%	94%	98%	100%	96%
Vevrehemmet	42	109%	93%	93%	93%	95%	98%	100%
Värpinge	57	95%	96%	98%	98%	95%	96%	96%

2021-08-03

Diarienummer

VOO 2021/0195

För Care Björkbacken	42	86%	88%	88%	86%	83%	86%	93%
Norlandia Fälads höj	48	92%	83%	83%	90%	94%	98%	100%
Vardaga Brunns 15A	36	89%	100%	100%	94%	100%	100%	97%
Vardaga Solbacken	48	90%	94%	94%	98%	98%	96%	94%
Totalsumma	753	89,0%	90,8%	91,9%	92,2%	93,0%	94,2%	95,9%
		688	684	692	694	700	709	722
Lediga lgh		65	69	61	59	53	44	31

Brunnsgatan 11 från 1 oktober.

Brunnsgatan 11 (Mårtenslund) är färdigrenoverat och är klart för inflyttning från och med den 13 september. Nibblegården kommer att stänga under oktober 2021 för renovering för att öppna som korttid under 2022 eller 2023. Nibblegården har 28 lägenheter och Brunnsgatan 11 har 40. Brunnsgatan 11, består av 4 avdelningar a`10 lägenheter vara en avdelning kommer att användas för växelvård.

Brunnsgatan 11:s växelvårdsplatser föreslår vara anslagsfinansierade med samma fasta ersättning som för särskilt boende med avdelningar med 10 lägenheter samt rörlig ersättning enligt nivå 2.

Förvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden föreslås besluta

att förvaltningen förslag enligt tjänsteskrivelsen till förändringar av fast ersättning ska genomföras från den 1 oktober 2021.

att det nyöppnade Brunnsgatan 11:s växelvårdsplatser blir anslagsfinansierade enligt förslag i tjänsteskrivelsen.

Anna Borgius
Vård- och omsorgsdirektör

Beslut expedieras till:
Verksamhetschefer
Externa utförare

2021-08-03

Diarienummer

VOO 2021/0195

Bilaga: antal lägenheter		Inriktning									
Särskilt boende	Antal lägenheter totalt	Demens	Somatik	Antal plan /vån fastigheten	Lägenheter per "avdelning" och våningsplan.						
Linelyckan äldreboende	48	24	24	2 vån							
				Vån 1	8	8					
				Vån 2			8	8	8	8	
Linegården äldreboende	48	32	16	2 vån							
				Vån 1	8	8					
				vån 2			8	8			
				vån 3					8	8	
Ribbingska äldreboende	48	32	16	3 vån							
				Vån 1	8	8					
				Vån 2	8	8					
				Vån 3	8	8					
Brunnslyckan äldreboende	48	32	16	3 vån							
				Vån 1	8	8					
				Vån 2	8	8					
				Vån 3	8	8					
Norrdala äldreboende	46	23	23	1 vån							
				Vån 1	8	7	8	7	8	8	
Reimersdal äldreboende	46	23	23	1 vån							
				Vån 1	8	7	8	7	8	8	
Värpinge äldreboende	57	8	49	3 vån							
				Vån 1	12		12				
				Vån 2	13		12				
				Vån 3	8						
Nibblegården äldreboende	28	0	28	2 vån							
				Vån 1	14						
				Vån 2	14						
Papegojelyckan äldreboende	48	24	24	2 vån							
				Vån 1	8	8	8				
				Vån 2	8	8	8				
Brunnsgatan 13 A äldreboende	40	20	20	3 vån							
				Vån 1	0	0					
				Vån 2	10	10					
				Vån 3	10	10					
Vevrehemmet äldreboende	42	16	26	3 vån							
				Vån 1	13	13					
				Vån 2	10						
				Vån 3	6						
Fästan äldreboende	50	40	10	3 vån							
				Vån 1		10					
				Vån 2	7		7	7	7	12	
Lars Kristoffers väg 7	30	20	10	3 vån							
				Vån 1	10						
				Vån 2	10						
				Vån 3	10						
Brunnsgatan 11 (Öppnar 1 okt) (10 lägenheter är växelvärd)	40	20	20	2 vån							
				Vån 1	10	10					
				Vån 2	10	10					
Fäladshöjden - Norlandia	48	24	24	3 vån							
				Vån 1	8	8					
				Vån 2	8	8					
				Vån 3	8	8					
Brunnsgatan 15 A - Vardaga	36	36	0	3 vån							
				Vån 1	0	0					
				Vån 2	9	9					
				Vån 3	9	9					
Solbacken - Vardaga	48	32	16	3 vån							
				Vån 1	8	8					
				Vån 2	8	8					
				Vån 3	8	8					
Björkbacken - Förenade Care	42	0	42	3 vån							
				Vån 1	14						
				Vån 2	14						
				Vån 3	14						
Summa (inkl. Nibblegården)	793	406	387								

Tjänsteskrivelse

9 (9)

2021-08-03

Diarienummer

VOO 2021/0195